

ŽELEZAR

TEDNIK — GLASILO DELOVNEGA KOLEKTIVA ZPSŽ ŽELEZARNE JESENICE

JESENICE, DNE 14. DECEMBRA 1973

ŠTEVILKA: 50 LETO: XV

Železar izhaja od 1. decembra 1951 kot mesečna revija, od 15. aprila 1959 kot štirinajstnevnik in od 1. januarja 1962 kot tednik. Glavni in odgovorni urednik Joža Varl — Naslov: Uredništvo Železarja, ZPSŽ Železarna Jesenice. Stevilki internih telefonov: urednik 483, administracija 484. Tisk: CP Gorenjski tisk, Kranj. Oproščen prometnega davka po pristojnem mnenju štev.: 421/1-72

Kvaliteta in raziskovalna problematika

Z mesecem oktobrom smo zaključili preteklo leto kvalitete. Zato je prav, da ocenimo dosežene rezultate, ki so brez dvoma odločilno vplivali tudi na vsestransko poslovanje naše Železarne kot celote.

Nova oblika samoupravljanja v Železarni, oziroma ustanovitve temeljnih organizacij združenega dela, zahteva spremenjeno obliko obravnavanja kvalitete in raziskovalne problematike. Z ozirom na specifičnost proizvodnje posamezne TOZD, se torej obravnava v okviru TOZD le problematiko, ki je pomembna za zaključno grupo obratov. S tem je podana možnost, da se lahko več neposrednih proizvajalcev posamezne temeljne organizacije seznani s specifičnimi problemi dela, v tehnološko zaključeni proizvodnji.

Pričakujemo lahko, da bodo v posameznih TOZD, z željo da dosežejo čim boljše kvalitete in s tem tudi ekonomske učinke poslovanja, sprejeti ukrepi, ki bodo zagotavljali vsestranski napredek na tem področju. Vsekakor je pa potrebno, da se z najbolj aktualno problematiko na področju kvalitete in raziskav seznani celotni kolektiv, ker so problemi in uspehi na področju kvalitete, rezultat dela Železarne kot celote. Zato je prav, da v Železarni podam v zelo skrženi obliki pregled dejavnosti na področju kvalitete, stanje in rezultate določenih raziskav, predvsem pa bi poudaril tudi nekaj misli o raziskovalnem delu, ki se povezuje z nadaljnjim razvojem naše železarne.

Poročilo podajam po tehnološkem vrstnem redu, od izdelave groblja, do predelave jekla odnosno finalizacije naših izdelkov.

Plavž
Z delom plavža sicer nismo nikoli zadovoljni, vendar moram poudariti, da se s stabilizacijo posameznih tehnoloških faz v pripravi vsipa, le približujemo postavljenemu cilju. Problemi so povezani z:

— neenakomerno kvaliteto rude, nihanjem Fe in SiO₂ v rudi in s tem v zasipu plavžev;

— na drugi strani smo pa v preteklem kvalitetnem letu osvajali parametre kvalitete sintra, urejevali rudni dvor in usmerjali vse delo v to, da bi stabilizirali kvaliteto vsipa za plavž. Tudi ti eksperimenti so imeli svoj vpliv na boljše ali slabše delo plavžev. S tem pa so sedaj dani realni pogoji za boljše delo plavžev v bodoče;

— mišljenja sem, da je na stabilnost in včasih slabše delo plavžev vplivalo tudi to, da smo v tem letu porabili veliko količino manj kvalitete rude iz nasipa.

Raziskovalno delo je bilo v preteklem obdobju in bo tudi v bodoče usmerjeno v:

— povišanje deleža železa v vsipu plavžev in uporaba prane rude in ustrezne kvalitete bazičnega sintra, katerega delež v plavžu bi bil 70 odstotkov, kažejo da bi bilo mogoče s takim vložkom proizvesti tudi 165.000 ton groblja ob zmanjšani porabi mazuta in dobrih po-

kazateljnih v pogledu potrošnje koka.

Da bi stabilizirali delo plavža so ukrepi umerjeni v:

— homogenizacijo železove rude, — izboljšanje vsipa sinter mešanice,

— odpravo vsipnih surovin v neustreznih granulacijah.

Pospešeno delo na tem področju omogoča tudi novo instalirana eksperimentalna sinterna ponovica.

Raziskave so bile izvršene tudi na uporabi rude z višjo koncentracijo železa. Rezultati so dokaj dobri, vendar raziskovalno delo na tem področju še ni zaključeno.

Mišljenja sem, da smo prišli v fazo, ko bomo rezultate raziskovalnega dela na področju aglomerata in priprave vsipa za plavže, lahko (Nadaljevanje na 3. strani)

Čestitamo nosilcem novega patenta

Petim lastnikom patentov Ivanu Bucku, Borisu Puhu, Zvonetu Laburi, Antonu Koblarju, Božidarju Brudarju in Mirkotu Gasarju, sta se v letošnjem letu pridružila še mag. inž. Anton Razinger in dipl. inž. Jože Arh, strokovna sodelavca raziskovalnega oddelka, ki sta po lastni iniciativi izdelala posebno napravo za dodajanje svinca pri izdelavi ali vlivanju svinčevih jekel.

Dosežek obeh strokovnih sodelavcev raziskovalnega oddelka je izredno velikega pomena pri vedno večji izdelavi svinčevih jekel za potrebe industrije in gospodarstva. Avtorjema je popolnoma uspelo pravilno razdeliti svinec v jeklih za obdelavo na brzo-obdelovalnih avtomatskih strojih. Pravilna in enakomerna porazdelitev svinca v jeklih je prava vsebina novega patenta, last železarne Jesenice.

Avtorjema je v vsakem pogledu uspelo uravnovesiti specifične lastnosti svinca in svinčevih jeklih z ozirom na njegovo veliko specifično težo in nizko temperaturo vrelišča in toksičnost par svinca.

Na osnovi ustrezne svetovne literature in na osnovi svojih delovnih izkušenj je avtorjema uspelo izdelati aparat, napravo, ki omogoča in zagotavlja ustrezno doziranje svinca v predpisane količine jekla. Potrebno je namreč določiti količino svinca za vrste jekla in teže ingotov in bram ali teže jeklenih blokov. Nova naprava za vpihovanje ali dodajanja svinca pri izdelavi ali vlivanju svinčevih jekel omogoča in zagotavlja enakomerno legiranje skozi ves čas izdelave jekla. Naprava mag. Razingerja in dipl. inž. Arha omogoča tudi občasno prekinitev doziranja, če to zahtevajo pogoji proizvodnje. Originalna naprava strokovnih sodelavcev našega raziskovalnega oddelka brezhibno omogoča doziranje prašnega svinca v granulaciji pod 0,25 mm, ker je prav taka granulacija osnovnega pomena za visok izkoristek svinca v jeklu. Nov svinčev dodajalnik popolnoma ustreza izdelavi svinčenih jekel, katerih potrošnja se veča iz leta v leto.

Največja prednost novega dodajalnika svinca v prahu v jeklo pa je v tem, da omogoča maksimalni izkoristek dodanega svinca in da je upravljanje z napravo lahko in nenevarno.

Železarna Jesenice je v imenu avtorjev prijavila nov dodajalnik svinca v prahu preko patenta pisarne SR Slovenije na zvezni zavod za patente. Le-ta je po temeljiti preučitvi naprave izdal ustrezni RÚBRUM 3. decembra tega leta s katerim imata avtorja vse pravice da razpolagata z izumom.

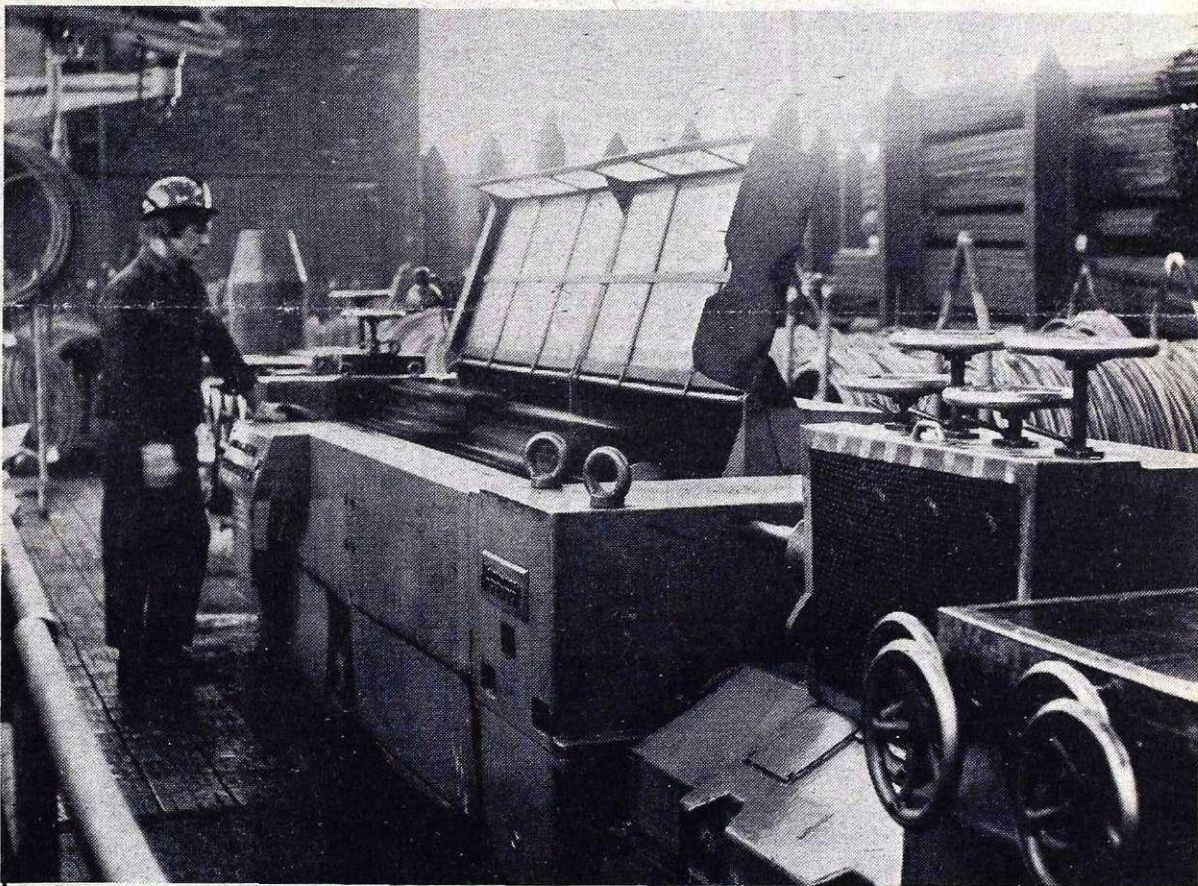
Avtorjema novega patenta mag. dipl. inž. Antonu Razingerju in dipl. inž. Jožetu Arhu iskreno čestitamo.

Sodelavci v jeklovleku izpolnili letni plan

Sodelavcem iz valjarne profilov, ki so svoje letne planske obveznosti izpolnili že koncem novembra, so se včeraj, 13. decembra, pridružili še sodelavci obrata JEKLOVLEK. Svoj letni plan 19.000 ton so s tem dnem uresničili, do zaključka leta pa predvidevajo, da ga bodo presegli za 1000 ton. V tem tednu so tudi dosegli in celo presegli plan izvoza.

Poleg tega, da so izpolnili količinski plan proizvodnje, so po pokazateljih enajstih mesecev, dosegli tudi zelo ugodno finančno realizacijo, ki je prav tako nad planirano. V letošnjem letu so tudi izboljšali izplen in znižali proizvodne stroške.

Doseženi rezultati sodelavcev v jeklovleku v letošnjem letu, so velika spodbuda za uspešen štart v novo leto.

Sodelavci v jeklovleku so 13. decembra z doseženimi 19.000 tonami izpolnili svoje letne planske obveznosti in bodo do konca leta predvidoma plan presegli za 1000 ton.

Poškodbe v novembru

Po podatkih službe za varstvo pri delu je bilo na delovnih mestih v Železarni poškodovanih 31 naših sodelavcev. Zaradi poškodb na delovnih mestih je bilo izgubljenih 768 delovnih dni. Pregled poškodb je naslednji: TOZD Talilnice: sedem poškodb 217 dni, TOZD Valjarne tri poškodbe 176 dni, TOZD Hladna predelava šest poškodb 117 dni, TOZD VET trinajst poškodb 201 dan, Skupne službe ena poškodba 38 dni in obrat družbene prehrane, ena poškodba in 19 dni.

Na poti v službo so imeli v TOZD-VET eno poškodbo in 21 dni, v Skupnih službah so izgubili zaradi poškodb iz prejšnjih mesecev 31 dni ter v obratu družbene prehrane prav tako zaradi poškodb iz prejšnjih mesecev 23 dni.

V Železarni smo v prejšnjem mesecu imeli štiri resnejše poškodbe, od tega tri v TOZD Talilnice in eno poškodbo v TOZD VET — strojno vzdrževanje.

Zaradi redukcij 9000 ton izpadle skupne peoizvodnje

Omejitve dobave električne energije Železarni so se nadaljevale tudi po 5. decembru, ko smo zaključili našo zadnjo informacijo v prejšnji številki Železarja. V dneh 6. in 7. decembra smo še vedno imeli namesto 800.000 kilovatov, dovoljen odvzem oziroma dobavo le 280.000 kW. Od petka 7. decembra zvečer, do ponedeljka 10. decembra zvečer je bila povečana dobava na 680.000 kW in je Železarna normalno obratovala, medtem ko je 6. in 7. decembra elektrojeklarna popolnoma stala, po programu pa so bili zaustavljeni tudi nekateri drugi obrati. V ponedeljek 10. decembra zvečer je bila zaradi okvare termoelektrarne Trbovlje dobava ponovno omejena na 280.000 kW. Omejitev je trajala do torka 11. decembra zvečer, ko je začela obratovati termoelektrarna Šoštanj. Ta čas je bila ponovno popolno zaustavljena proizvodnja na električnih pečeh in v nekaterih drugih obratih. Od torka 11. ure dalje vsi obrati v Železarni normalno delajo.

Po grobi oceni smo zaradi redukcij električne energije v prvi dekadi decembra izgubili okrog 9000 ton skupne proizvodnje in okrog 3500 ton blagovne proizvodnje. Seveda pa moramo k temu pristeti še neprimerno višje proizvodne stroške zaradi zaustavljanja proizvodnje in negativne posledice v pogledu prekinjanja delovnega ritma.

V novembru doseženo letošnje najvišje poprečje OD Osebnih dohodki v novembru

Za nami je mesec november, katerega značilnost je v tem, da se v strukturi koriščenja koledarskega časa pojavlja največ »prazničnih« dni, za katere tudi prejmemo nadomestilo osebnega dohodka. Namreč praznovanje s »praznim« žepom bi bilo sila neprijetno, čeprav je na drugi strani res, da si moramo sredstva za nadomestilo sami ustvariti.

Ob tem pa je tudi zanimiv podatek, ki kaže, da nam je neka mera odsotnosti že kar v »krvijo«; če več praznujemo, pa manj bolujemo. Da je to res, dokazujejo naslednji podatki. V mesecu septembru je znašala odsotnost zaradi bolovanja do 30 dni 3,64 %, v oktobru 3,50 %, v novembru, ki je za bolovanje vsekakor bolj občutljiv, pa le 2,61 %, kar je četrtno manj. To je sicer razveseljujoč podatek, žal pa le redek v teku leta. Torej, če smo veseli različnih »rekordov«, nas lahko razveseljujejo tudi podatki o osebnih dohodkih. V novembru doseženi osebni dohodek znaša povprečno 2.586 din na osebo za 194,2 plačanih ur in je doslej najvišji v letu.

Največji premik v odnosu na oktober so dosegli obrati TOZD Talilnic, kjer znaša povprečni osebni dohodek na osebo 2.639 din. Precejšen delež pri tem ima neprekinjeno obratovanje, za kar se plačuje ob praznikih 75 % dodatka. Če v celoti

razčlenjujemo vplive na nivo osebnih dohodkov v novembru in jih primerjamo z oktobrom, so le-ti naslednji: Na večje število plačanih ur odpade 1,83 %, dodatki za delo ob praznikih povečujejo OD za 1,71 %, vpliv večjega števila prostih sobot, plača-

navamo OD za november v situaciji, ki je bistveno slabša. December bo zaradi občutnih redukcij energije s stališča ustvarjanja os. dohodkov verjetno najbolj problematičen mesec v letu, kar nam narekuje, da do konca leta izkoristimo vsako prilžnost, s katero je možno ublažiti negativne posledice.

Ker se bližamo zaključku leta, je prav, da primerjamo tudi nekaj značilnih podatkov, ki jih sicer v podrobnosti objavljamo v mesečni informaciji.

Obdobje	plač. ur/os.	din/h	din/os.	indeks	indeks življ. str.
leto	196.6	10.29	2.022	100.0	100.0
I. kvartal 73	188.7	12.02	2.269	112.2	111.7
I. polletje 73	190.2	12.11	2.303	113.9	115.8
I—IX. 73	190.7	12.34	2.353	116.4	117.1
oktober 73	190.7	12.71	2.424	119.9	—
november	194.2	13.32	2.586	127.9	—
I—XI. 1973	191.0	12.47	2.381	117.8	—

nih kot dopust, znaša 1,50 %, ostala razlika pa odpade še na učinek ter stimulacijo za operativni program. Pozitiven vpliv na OD v novembru ima vsekakor tudi dosti ugodna energetska situacija in je le škoda, da smo se znašli v času, ko obrav-

Če predpostavljamo, da tudi oktober in november »statistično« ne bosta cenejša, kvečjemu nekaj dražja meseca, lahko zaključimo tudi, kakšna je realna vrednost naših letošnjih osebnih dohodkov proti lanskemu letu. SM

